

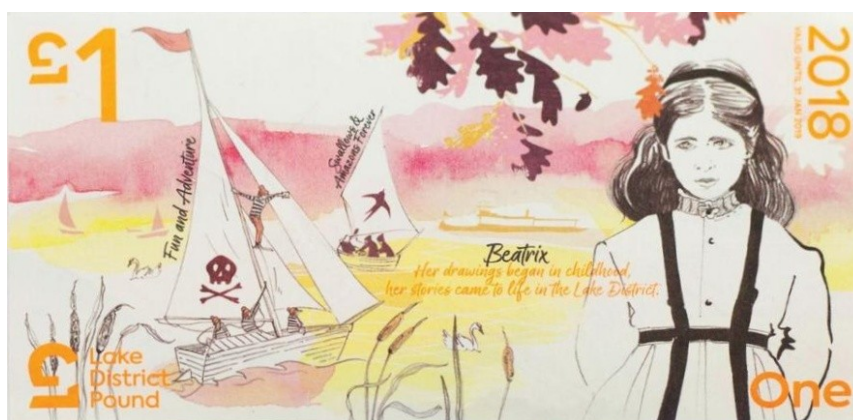
Zvláštní bankovky

Předesílám, že tenhle článek není zrovna žhavá aktualita. Bankovky, o nichž bude řeč, spatřily světlo světa už v roce 2018. Jenže já se o jejich existenci dozvěděl z internetu teprve nedávno. Přesto věřím, že povídání o bankovkách, které připomínají krásy Jezerního kraje a významné osobnosti s ním spojené, vás bude zajímat.

Bankovky vydal Lake District Foundation na podporu místních podnikatelů a pro motivaci návštěvníků Jezerního kraje. Bankovkami bylo možné platit ve vybrané síti obchodů a služeb lokálních podnikatelů, případně je vyměnit za běžné librové bankovky. Většinou si však turisté jednotlivé bankovky i dárkové sady kupovali spíše jako suvenýr. Dokonce si je řada lidí nechávala zarámovat jako upomínku na návštěvu Lake Districtu. Protože při zarámování zůstala jedna strana bankovky (asi obvykle revers) zakrytá, nabízely se bankovky i ve dvojicích, takže po zarámování zůstaly obě strany viditelné. Výtěžek z prodeje využívala Nadace Lake District na projekty zaměřené na zachování přírodních krás krajiny a na podporu místních řemesel.

Protože na bankovkách jsou portréty osobností spojených s oblastí a na reversech pohledy na významné dominanty krajiny, nebude snad na škodu se u jednotlivých bankovek zastavit alespoň trochu podrobněji.

První série čtyř bankovek se objevila 1. května 2018. Ransomáky asi nejvíc potěšila bankovka s hodnotou LD£1¹. Má motto „Fun and Adventure“ (Zábava a dobrodružství) a připomíná naše oblíbené příběhy Vlaštovek a Amazonek. Najdeme na ní i dětský portrét malířky a spisovatelky Beatrix Potter² (1866 - 1943), která měla k Jezernímu kraji velmi úzký vztah, a většina jejího díla vznikla právě tam. Na reversu bankovky je stylizovaná krajina s vrcholky Pike of Sticle a Harrison Stickle.

Na pětilibrové bankovce s mottem „Creativity and Freedom“ (Tvořivost a volnost) najdeme portrét populárního britského tvůrce turistických průvodců Alfreda Wainwrighta (1907 - 1991). Jeho největším dílem je sedmidílný obrazový průvodce A Pictorial Guide to the Lakeland Fells³. V pozadí je vidět jezírko Innominat Tarn, do něhož byl podle jeho závěti uložen spisovatelův popel. Na reversu je horské pásmo s vrcholem Skiddow poblíž Keswicku,

¹ Zkratka LD£ znamená Lake District Pound

² Tahle výrazná osobnost by si určitě zasloužila samostatný a podrobnější článek. Snad se dočkáte

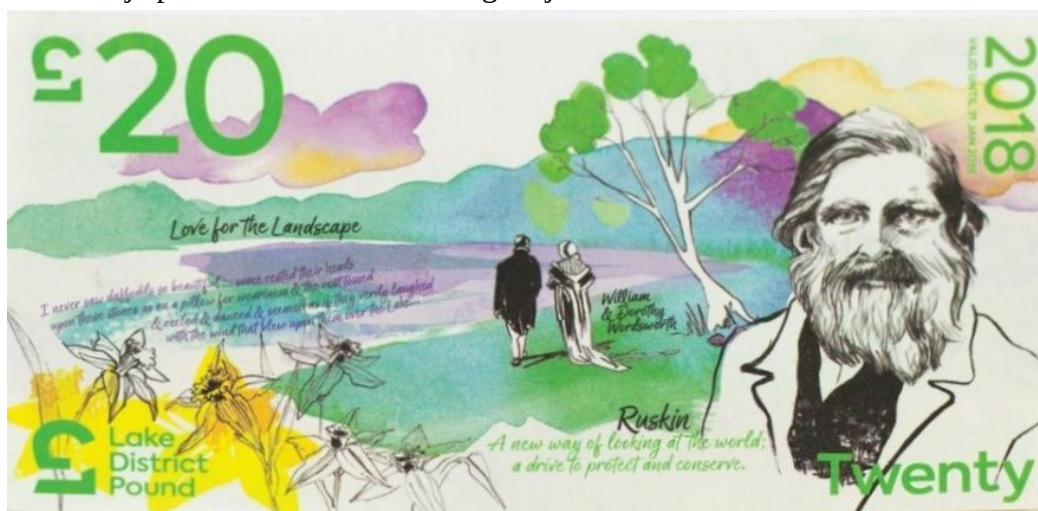
³ Výrazem „fells“ se v Lake Districtu označují hory. Je to odvozené ze staré norštiny. Hora byla a z toho vzniklo **fell**. Stejného původu je i **tarn** = malé jezírko z norského a **pike** = vrcholek z Norské osídlení Cumbrie je připomínáno i v Collingwoodově knize Thorstein of the Mere. Dostupné (anglicky) na adrese <https://archive.org/details/thorsteinofmere0000unse/page/200/mode/2up>. Před časem jsme vydali do češtiny přeloženou ukázkou

Desetilibrová bankovka s mottem „Resilience and Determination“ (Houževnatost a odhodlání) a nese portrét horského běžce Josse Naylora (1936 - 2024), který přes zdravotní hendikepy překonal řadu rekordů. Připomenuté jsou i úspěchy Beatrix Potterové v chovu Herdwických ovcí. Na reversu pohled na horu Great Gable od jezera Wastwater.

Poslední bankovka má hodnotu dvacet liber a motto na ní je „Love for the Landscape“ (Láska ke krajině). Je na ní portrét viktoriánského myslitele a umělce Johna Ruskina (1819 - 1900) a postava spisovatelky Dorothy Wordsworth (1771 - 1855) a jejího bratra, básníka Williama (1770 - 1850). Na reversu je pohled na horu Helm Crag od jezera Grasmere.

Na posledním obrázku jsou reversy těchto bankovek.

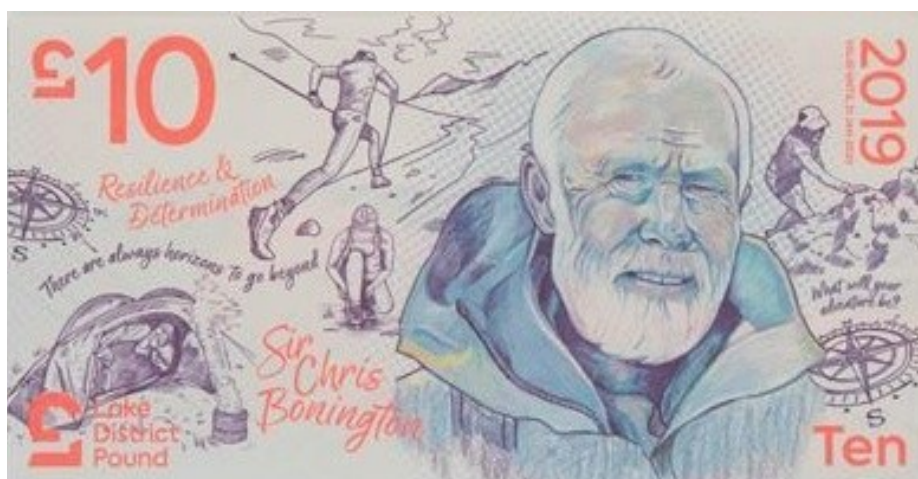
Druhá série bankovek z roku 2019 opět připomíná významné osobnosti se vztahem k Lake Districtu a na reversech stylizované pohledy na vrcholky hor. Motta na bankovkách zůstávají stejná jako v předchozím roce.

Jednolibrová bankovka nese portrét Charlotty Mason (1842 - 1923). Byla to pedagožka, která strávila velkou část života v Ambleside. Její přiřazení k mottu „Zábava a dobrodružství“ je patrně motivované tím, že měla velmi úzký vztah k skautingu. Napsala několik knih o geografii, vzdělávání a spolupracovala se zakladatelem skautingu, Robertem Baden-Powelem. Na reversu je pohled na Fairfield Horseshoe poblíž Ambleside.

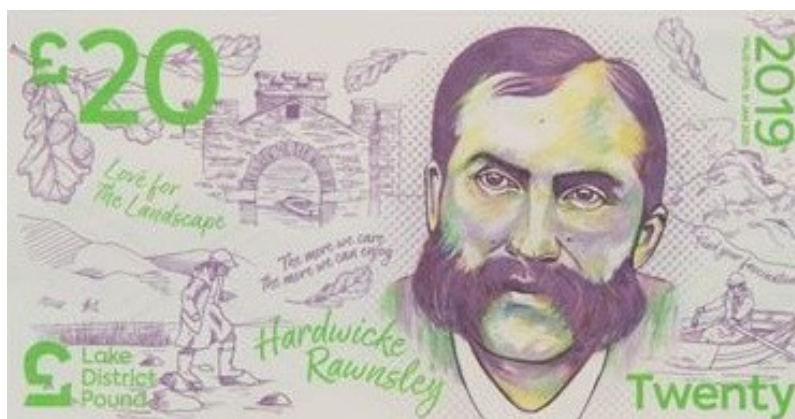
Pětilibrovka (Tvořivost a volnost) připomíná znovu Beatrix Potterovou. Tentokrát je tématem širší veřejnosti méně známá stránka její tvorby – vědecká ilustrace. Na reversu je pohled přes Buttermere na Haystacks a Fleewith Pike.

Na desetilibrovce (Houževnatost a odhodlání) je portrét významného britského horolezce, sira Chrise Boningtona (1934). Ten je horolezecké veřejnosti dobře známý i u nás. Od roku 1974 žije v Cumbrii. Na reversu je pohled přes jezero Ullswater na jednu z nejvyšších hor Anglie – Helwellyn.

Na poslední, dvacetilibrové bankovce (Láska ke krajině) je Hardwicke Rawnsley (1851 - 1920). Dlouhá léta působil jako duchovní v Lake Districtu. Patřil, stejně jako Beatrix Potter a její

manžel, k zakládajícím členům National Trustu. Tato organizace pečující o památky i přírodní bohatství působí po celé Anglii a má nemalou zásluhu na tom, že krásy Lake Districtu jsou zachované i do dnešních dnů.⁴ Na reversu je pohled přes jezero Coniston na Old Man of Coniston (čtenářům AR známý jako Kančenzanga).

Reversy bankovek z edice 2019 se mi v reprodukovatelné podobě nepodařilo najít.

Na závěr ještě pár informací. Bankovky se prodávaly jednotlivě, ve dvojicích (jak už jsem zmínil) nebo v dárkových sadách. K sadě patřila i brožurka o Lake Districtu a „pas“ do něhož si zájemci mohli sbírat razítka z obchodů, lodí, hospod a dalších míst, která se do akce zapojila. Jistě zajímavý nápad, který přinesl radost, užitek i poučení. Snad jen škoda, že se bankovky vydaly jen v těch dvou zmiňovaných letech. Zajímavých osobností, které měly a mají úzký vztah k Jezernímu kraji je ještě hodně.

čfk

⁴ National Trust se, mimo jiné, postaral o obnovu viktoriánské parní jachty , na níž se můžete projet po jezeře Coniston i dnes. O tom, a že je tato loď možnou předlohou pro hausbót kapitána Flinta, jsme už kdysi psali. Snad se k této organizaci, která má kontakty i s našimi památkáři, časem vrátíme samostatným článkem